

Bewegingswerkplan VBS De Vlinderboom

Bewegingswerkplan VBS De Vlinderboom
De Kryger Els en De Vos Vicky

1. Visie bewegingsopvoeding

1.1. Bewegingsgezinde basisschool

Kinderen hebben nood aan beweging op school. De lessen bewegingsopvoeding alleen volstaan hier uiteraard niet. Het is daarom belangrijk dat elke leerkracht op school weet hoe hij/zij aan een bewegingsgezinde basisschool kunnen werken en wat hun taak is in dit grote geheel.

1.1.1. Wat is een bewegingsgezinde basisschool?

(bron: <https://pincette.katholiekonderwijs.vlaanderen/meta/properties/dc-identifier/Cur-20181127-5>)

1.1.1.1. Geïntegreerde bewegingsopvoeding

Een bewegingsgezinde basisschool heeft aandacht voor de integratie van beweging (bewegend leren) als middel binnen andere onderwijsarrangementen dan de lessen lichamelijke opvoeding (oa motiverend en/of ondersteunend).

Enkele voorbeelden:

- bewegen als voorwaarde bij schrijven, tekenen, functionele grepen voor het hanteren van voorwerpen
 - o In de kleuterklassen en in de bewegingslessen wordt schrijfdans aangeboden.
 - o De kleuters kunnen geregeld met stoepkrijt tekenen op de speelplaats, leren vormen maken met plasticine, ...
- bewegen als ervaring: kunnen meten, kunnen wegen, schatten van afstanden, snelheden
 - o In de bewegingslessen meten leerlingen hun eigen vertesprong met behulp van een app.
- bewegen als toepassing: probleemopdrachten al doende oplossen door zich oriënteren in een ruimte via kaartlezen, door het berekenen van omtrekken, oppervlakten eerst 'lichamelijk' beleven ...
 - o In de bewegingslessen worden zowel voor de kleuters als voor het lager lessen oriëntatielopen voorzien, in oplopende moeilijkheidsgraad.

Een bewegingsgezinde basisschool biedt kwalitatieve lessen lichamelijke opvoeding aan, met aandacht voor het principe van de ‘geïntegreerde bewegingsopvoeding’.

- We proberen de lessen bewegingsopvoeding bij de kleuters steeds zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij het belangstellingscentrum van de klas (vb. BC herfst, Sint, Kerst, Pasen, kleuren, fruit, dokter, ...).
- Tijdens de bewegingslessen ligt de nadruk uiteraard op het actief bewegen, toch wordt er ook aandacht besteed aan rustigere momenten. Sommige onderwerpen lenen zich er nu eenmaal meer toe om in een rustige sfeer uitgevoerd te worden. Het is belangrijk dat kinderen leren dat er ook nood is aan rustige momenten/ontspanning na de inspanning (vb relaxatie op het einde van de les, yoga, ...).

Er wordt ook over gewaakt dat de integratie van doelen uit andere, minder voor de hand liggende, ontwikkelvelden niet ten koste gaat van de bewegingskwaliteit of –kwantiteit, maar ze sluit aan bij wat op andere momenten in de groep gebeurt. Zo beleeft de leerling het hele schoolgebeuren als een eenheid. Dat gebeurt doelbewust maar daarom niet systematisch in elke les.

- Alle vestigingen:
 - o Roparun is enorm populair in Zele. Werkgroep sport organiseerde in de jaren voor corona een mini-roparun. De kinderen van het 1ste, 2de en 3de leerjaar maken een mooie wandeling in de buurt van de eigen vestiging. De kinderen van het 4de, 5de en 6de leerjaar fietsen langs alle Vlinderboomvestigingen. Voor de fietsende leerlingen wordt er ook een wedstrijd georganiseerd. De kinderen versieren hun fiets in het roparun-thema (vb bloemen). Op elke vestiging worden de 3 mooiste versierde fietsen beloond met een medaille. Ook de kleuters worden hierbij betrokken. Ze versieren de speelplaats met krijttekeningen, ballonnen, vlagjes, bellen om de wandelaars en de fietsers hartelijk te verwelkomen en aan te moedigen. Voor corona – dit initiatief werd nog niet opnieuw opgestart na corona.

1.1.1.2. Bewegingspauzes

Een bewegingsgezinde basisschool heeft aandacht voor voldoende bewegingspauzes gedurende de dag. Dat gaat samen met aandacht voor een bewegingsvriendelijke speelplaats.

- Avermaat:
 - Wanneer juf Els een les dans gegeven heeft in de bewegingslessen van de lagere school, probeert zij ervoor te zorgen dat de kinderen tijdens de speeltijd nog wat kunnen verder oefenen en dansen (op de dag dat juf Els op Avermaat bewegingsopvoeding geeft aan de kleuters). Wegens speeltijdtoezicht is dit helaas niet altijd mogelijk.
- Huivelde:
 - Er wordt geregeld muziek opgezet tijdens de speeltijd zodat de kinderen naar hartenlust kunnen dansen.
 - Enkele klassen namen (2017 – 2018) deel aan het project “one mile a day” waarbij het de bedoeling was om lange inactieve lesblokken te doorbreken met een bewegingsactiviteit met de volledige klas. Op die manier werd geprobeerd om de kinderen aan te zetten om meer te bewegen.
- Durmen:
 - Er wordt geregeld muziek opgezet tijdens de speeltijd zodat de kinderen naar hartenlust kunnen dansen.
- Alle vestigingen:
 - Werkgroep sport heeft een bundel bewegingstussendoortjes gemaakt (deze bundel is te raadplegen op de onedrive) en verdeeld onder alle leerkrachten. Het is bewezen dat kinderen na een korte inspanning weer geconcentreerder aan het werk kunnen in de klas. Op die manier hopen we de leerkrachten wat extra variatie aan te kunnen bieden.

1.1.1.3. Bewegingsvriendelijke speelplaats

Een bewegingsgezinde basisschool heeft ook aandacht voor een bewegingsvriendelijke speelplaats.

De speelplaatsen van alle vestigingen zijn de voorbije jaren grondig aangepakt. Naast de speelkoffers / spelenwinkel zijn er ook andere bewegingsmaterialen op de speelplaats aanwezig (vb voetbaldoelen, basketbaldoelen, hinkelspelen, speeltoren / trein, werptuigen, fietsen, avonturenparcours, ...).

- Avermaat:
 - aparte speelplaats voor kleuter en lager (er zal een proefproject komen waarbij lager en kleuter door elkaar mag spelen)
 - speelschema hangt duidelijk zichtbaar voor leerlingen en leerkrachten met toezicht
 - spelenkoffers: 1 voor kleuter en 1 voor lager
 - bewegingsmaterialen op de speelplaats:
 - ✓ voetbaldoelen
 - ✓ basketbalpalen
 - ✓ ballenvangers
 - ✓ speelmuren
 - ✓ piratenspeeltuig (leerkracht die toezicht heeft beslist of hierop gespeeld kan worden)
 - ✓ grasweide met tractorglijbaan
 - ✓ zandbak
 - ✓ amfitheater
- Huivelde:
 - spelenkoffers voor kleuter en lager
 - bewegingsmaterialen op de speelplaats:
 - ✓ avonturenparcours
 - ✓ blote voetenpad
 - ✓ speeltuig met zandbak (leerkracht die toezicht heeft beslist of hierop gespeeld kan worden)
 - ✓ grasveld
 - ✓ voetbal
 - ✓ bomen waarin geklommen mag worden
 - diertjes die de lln beurtelings mogen verzorgen
- Durmen:
 - spelenwinkel
 - bewegingsmaterialen op de speelplaats:
 - ✓ hinkelspelen op de speelplaats
 - ✓ ballenvanger
 - ✓ speeltuig
 - ✓ basketdoeltjes
 - ✓ voetbaldoeltjes
 - ✓ treintje
 - grasplein tegenover school waar soms naar uitgeweken wordt

1.1.1.4. Actieve verplaatsingen

Een bewegingsgezinde basisschool stimuleert actieve verplaatsingen van en naar de school en tijdens schooluitstappen (te voet of met de fiets daar waar het enigszins kan). We hebben aandacht voor gezondheidsbewuste verplaatsingen van en naar school. Indien leerlingen te voet of met de fiets naar school komen, motiveren we hen uiteraard om dit veilig te doen met een fluohesje en een helm.

- alle vestigingen:
 - o strapdag
 - o jaarlijkse wandeling voor het goede doel
 - o bezoek aan ronde punten in samenwerking met de politie
 - o bezoek aan het verkeerspark
 - o fietslessen tijdens de bewegingslessen van de kleuters
 - o het materiaal van “meester op de fiets” komt jaarlijks naar school waarbij alle lagere school kinderen de kans krijgen om hun fietsvaardigheden te oefenen
 - o indien het organisatorisch mogelijk is, gaan de leerlingen van de derde graad per fiets naar theater, bibliotheek, ...
 - o fluo-project

1.1.1.5. Samenwerken met externen

1.1.1.5.1. Ouders en grootouders

- De leerkrachten bewegingsopvoeding zijn aanwezig op de oudercontacten bij de schoolstart op alle vestigingen. Aan de hand van een power point voorstelling worden de afspraken voor de LO – lessen meegedeeld.
- Op andere oudercontacten krijgen de ouders steeds de mogelijkheid om de leerkrachten bewegingsopvoeding te spreken.
- Bereidwillige (groot)ouders worden ingeschakeld op sportdagen. De oproep hiervoor wordt steeds op Gimme gezet en (groot)ouders worden persoonlijk aangesproken aan de schoolpoort.

1.1.1.5.2. MOEV

- MOEV is een belangrijke partner in het uitwerken van een uitgebreid sportaanbod op school (woensdagmiddagsport). De leerkrachten bewegingsopvoeding maken jaarlijks een MOEV-kalender op met alle woensdagnamiddagactiviteiten. De activiteiten worden op voorhand aangekondigd via gimme en bij voldoende geïnteresseerde leerlingen wordt er ingeschreven voor die activiteit. De kinderen zijn hier enthousiast over, al merken we wel dat het aantal deelnemers met de jaren aan het verminderen is. Diegene die meedoen, zijn alvast heel gemotiveerd en enthousiast. De leerkrachten zorgen in een beurtrol voor het begeleiden van deze activiteiten op woensdagnamiddag.
We merkten dat er jaar na jaar minder interesse was voor deze activiteiten (trainingen, muziekschool, tekenacademie, weinig tot geen activiteiten meer in Zele,...) waardoor dit een stille dood stierf.
- Op het einde van het schooljaar gaat de MOEV-apotheose door. Dit is steeds weer een zeer interessante bijscholingsdag waar we graag aan deelnemen om nieuwe inspiratie op te doen.

1.1.1.5.3. Sportdienst

- De samenwerking met de gemeentelijke sportdiensten is belangrijk bij de organisatie van onze sport op school. De bewegingslessen van de lagere school gaan door in de sporthal van Zele. Er is een nauwe samenwerking met de sportdienst voor de zaalplanningen en het gebruik van het materiaal.
- De school werkt ook mee aan initiatieven van de sportdienst van Zele (vb kermisloop, verkeerswedstrijd, ...). Bovendien is de school ook een verdeelpunt voor informatie rond bewegingsinitiatieven tijdens het schooljaar en in de vakantieperiodes (veldloop, sportkampen, vakantiewerking, buitenspeeldag, ...)
- Heel nauw contact met de sportdienst omwille van gebruik van De Klodde (planning zalen, hulp bij materiaal, ...).

1.1.1.5.4. Sportfederaties

- Wanneer sportfederaties een aanbod hebben voor de scholen proberen we hier graag op in te spelen. Zo kregen onze leerlingen op 3 maart 2015 een badmintoninitiatie in samenwerking met Badminton Vlaanderen.
- Sommige sportfederaties stellen oefenstof ter beschikking op hun website. Daar gaan de leerkrachten bewegingsopvoeding wel eens ten rade bij het voorbereiden van de lessen.
- Sinds enkele schooljaren komt de volleybalclub voor elke sportgroep een initiatie volleybal geven: schooljaar 2021-2022, 2022-2023.

1.1.1.5.5. Sport Vlaanderen

- Sport Vlaanderen wil zoveel mogelijk mensen aan het sporten krijgen. Jaarlijks organiseert Sport Vlaanderen hiervoor een dag / week van de sportclub waaraan we graag deelnemen. We roepen onze leerlingen op om 1 dag in de outfit van hun sport naar school te komen. Die dag worden er dan enkele foto's genomen die doorgestuurd worden voor de fotowedstrijd die aan deze actie verbonden is.

1.3 Evalueren en rapporteren

Bewegingsopvoeding is geen selectie – leergebied maar een belevingsleergebied. De leerkracht zal elke leerling zo goed mogelijk begeleiden en opvolgen. Het is vooral de bedoeling dat de leerling graag blijft bewegen in het kader van een levenslange gezonde, veilige fitte levensstijl.

Gegevens verzamelen is geen doel op zich. De focus ligt vooral op het individuele leerproces en de vorderingen van elke leerling afzonderlijk. Het is dus niet de bedoeling om de resultaten van de leerlingen te gaan vergelijken.

Het bewegingsrapport is geïntegreerd in het rapport op Bingel en wordt 4x per schooljaar meegegeven. De beoordeling voor bewegingsopvoeding gebeurt aan de hand van smileys. Er kunnen 1 tot 4 smileys gegeven worden, waarbij 4 smileys staan voor uitstekend gewerkt en 1 smiley staat voor zeer zwak gewerkt. Er wordt vooral beoordeeld op inzet en medewerking. Attitude vormt dus het belangrijkste onderdeel van de beoordeling. Sommige meetbare prestaties worden ook ter info op het rapport vermeld (vb 30m sprint, verspringen, hoogspringen, gymvaardigheden, ...).

Scoreformulieren, zelfevaluatieformulieren, ... die tijdens de lessen gebruikt worden, worden meegegeven aan de klasleerkracht om te bundelen in de toetsenmap.

2. Planning

2.1 Binnenrooster

Op school zijn er 2 leerkrachten lichamelijke opvoeding die instaan voor de bewegingslessen van de kleuters en de lagere school.

2.1.1 Kleuters

- bewegingsopvoeding:
 - De bewegingslessen voor de kleuters gaan door op de vestigingen zelf.
 - Juf Vicky geeft 2 lestijden bewegingsopvoeding aan alle kleuterklassen van vestigingen Huivelde en Durmen en 1 lestijd aan alle kleuterklassen van vestiging Avermaat. Juf Els geeft 1 lestijd aan alle kleuterklassen van vestiging Avermaat.
 - Juf Els werkt de bewegingslessen meestal uit binnen de BC's van de kleuterklassen. Juf Vicky werkt met jaarplannen per kleuterklas, omwille van praktische haalbaarheid met het materiaal. Waar mogelijk houdt juf Vicky mondeling rekening gehouden met het BC (vb BC brandweer: wasknijpers spelden op de brandslang, medailles (wasknijpers) verzamelen op hun kledij, ...). De belangrijke thema's zoals Sint, herfst, Kerst, Pasen, carnaval, griezelen,... worden uiteraard op dezelfde moment uitgewerkt.
- zwemmen:
 - De kleuters gaan momenteel niet meer zwemmen.
- kleutersportdagen:
 - De bewegingsleerkrachten organiseren jaarlijks 2 kleutersportdagen. Er wordt 1 volledige sportdag voorzien voor de jongste kleuters van alle vestigingen en 1 volledige sportdag voor de oudste kleuters van alle vestigingen. De kleuters doorlopen die dag een heel aantal posten (bewegingslandschappen, omlopen, balvaardigheden, springkasteel, parachute, ...). Deze sportdagen zijn enkel mogelijk dankzij de vele helpende handen van ouders, grootouders, tantes, nonkels,... Tot aan corona gingen de sportdagen door in de sporthal van Overmere.

2.1.2 Lagere school

- bewegingsopvoeding:

- Beide bewegingsleerkrachten zijn verantwoordelijk voor alle bewegingslessen van de lagere school. Juf Vicky en juf Els stellen samen de jaarplannen op en overleggen continu over de lessen, lesinhouden, vorderingen van leerlingen, rapporten, ...
- Tot en met schooljaar 2019 – 2020 gingen de bewegingslessen voor de lagere school door in de sporthal van Overmere. Vanaf schooljaar 2020 – 2021 gaan de bewegingslessen door in de sporthal van Zele. De leerkrachten bewegingsopvoeding zorgen ervoor dat ze tegen 13u of 8u30 aan de sporthal zijn om het materiaal voor de les al zoveel mogelijk klaar te zetten. Ondertussen begeleiden de klasleerkrachten de bustoer zodat we onmiddellijk met de les kunnen starten wanneer de kinderen in de sporthal toekomen en omgekleed zijn. Het grootste deel van het opruimen gebeurt wanneer de kinderen terug met de bus vertrokken zijn.
- Soms zijn er leerlingen die niet mogen deelnemen aan de bewegingslessen. Wanneer het mogelijk is, worden deze leerlingen toch bij de les betrokken als scheidsrechter, helpen, ... Juf Els heeft voor elke graad een map met vervangopdrachten uitgewerkt. De gekwetste leerlingen vinden hier zeker een fijn aanbod in terug.

- zwemmen:
 - eerste en tweede graad:
 - ✓ De zwemlessen voor de leerlingen van de eerste en tweede graad gaan door in het zwembad van Lokeren en worden gegeven door juf Vicky, de klasleerkrachten, een zwemouder en de redders. De kinderen worden hiervoor ingedeeld in niveaugroepen. De leerkrachten kunnen de fiches voor hun groep uit de map halen.
 - derde graad:
 - ✓ De zwemlessen voor de leerlingen van de derde graad van de lagere school gaan door in het zwembad van Dendermonde en worden gegeven door de de klasleerkrachten, een zwemouder en indien mogelijk een redder. Ook hier wordt er gewerkt in niveaugroepen.

- sportdagen:
 - Om de twee jaar organiseren de leerkrachten bewegingsopvoeding een sportdag voor de gehele Vlinderboom.
- fietsparcours scholengemeenschap:
 - Met de leerkrachten bewegingsopvoeding van de scholengemeenschap wordt per schooljaar een planning opgemaakt voor het gebruik van het fietsparcours.
 - We proberen er voor te zorgen dat elke vestiging elk schooljaar een week over het fietsparcours kan beschikken om de fietsvaardigheden in te oefenen.

